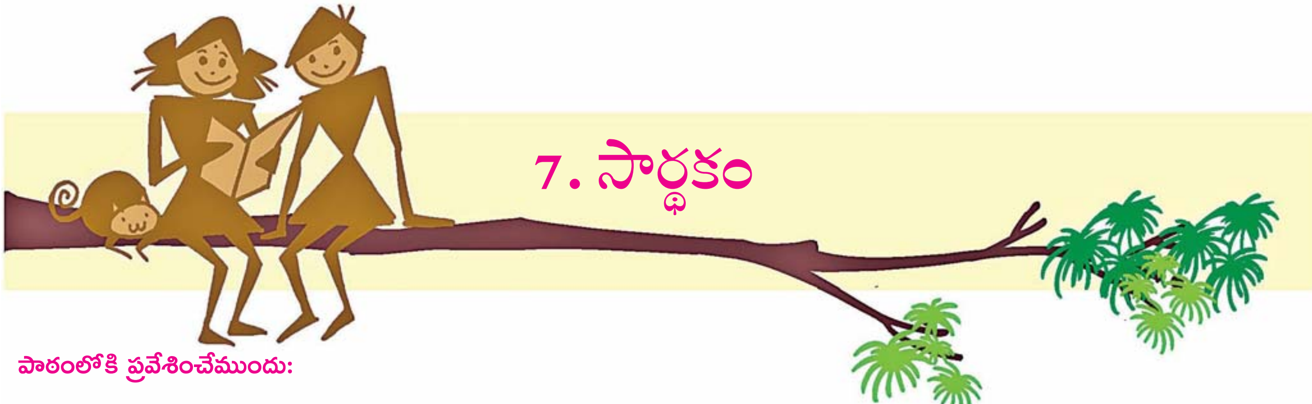

7. సార్థకం

పాఠంలోకి ప్రవేశించేముందు:

- ''పరోపకారార్థ మిదం శరీరం'' అంటే ఏమిటో తెలుసా! పరోపకారం కోసం తమ జీవితాన్ని త్యాగం చేసిన మదర్ థెరీసా, పొట్టి శ్రీరాములు గురించి మీకు తెలిసే వుంటుంది.
- ఈ విధంగా పరులకోసం పాటుపడిన కొందరు సేవామూర్తుల పేర్లు చెప్పండి.
- మానవులే కాకుండా సృష్టిలో ప్రతీది ఏ విధంగా తమ జీవితం సార్థకం కావాలని కోరుకుంటుందో ఈ పాఠం ద్వారా తెలుసుకోండి.

ఒకప్పుడు రామాపురం గ్రామంలో రామనాథం అనే సంపన్నుడు ఉండేవాడు. ఈ సంపద వారి పూర్వీకులిచ్చింది కాదు. రామనాథం గారే కష్టపడి సంపాదించారు.

ఎక్కడాలేని సంపద, ఒకచోట పోగుపడిందంటే, ఆ కుప్ప వెనుక చాలా అన్యాయాలు, అక్రమాలు, అధర్మాలు ఉంటాయని అందరూ అంటూ ఉంటారు. అది అక్షరాలా నిజమయినా కాకపోయినా, రామనాథం గారి సంపాదనలో మాత్రం అన్యాయమంటూ ఏదీలేదు.

ఆయన తన ఆదాయాన్ని పెంచుకుంటూ పోయాడు. తన ఖర్చులను మాత్రం పెరగనివ్వలేదు. వ్యయానికి మించి వచ్చిన ఆదాయంలో చాలా భాగం దాచి ఉంచాడు. ఆ దాచిన మొత్తం పెరిగి పెరిగి అతన్ని భాగ్యవంతుణ్ని చేసింది.

కొంత మంది సంపన్నులలో ఎదుటివారిని హీనంగా చూడడమూ, తమను తాము గొప్ప చేసుకోవడమూ కనబడుతుంది. తమ దగ్గరకు వచ్చే వారందరూ తమనించి ఏదో ఒకటి ఆశించి మాత్రమే వస్తూంటారని మరి కొంతమంది అనుకోవడమూ కద్దు.

రామనాథం ఈ ధోరణికి పూర్తిగా విరుద్ధమైన మనిషి. ''రామాపురంలో చాలామంది ధనవంతులున్నారు. వారందరినీ కాదని నా దగ్గరకే వచ్చారంటే నా అదృష్టమే కారణం!'' అనే వారు రామనాథం గారు తనను చూడడానికొచ్చిన వారితో.

''నాకు కొంచెం పుణ్యం సంపాదించుకొనే అవకాశం మీరు ఇచ్చినందుకు, మీకు నేను కృతజ్ఞతలు చెప్పుకోవాలి. నేను ఇచ్చిన ఈ కొద్దిపాటి విరాళం, మీకెవరైనా ఇస్తారు. కాని మీలాంటి మంచివారికి సాయం చేసే అవకాశం నాకు ఎంతమంది కలిగిస్తారు గనక? అంటారాయన.

రామనాథం గారు చాలా మందికి చాలా రకాలుగా సాయం చేశారు. ఎవరికి ఏ సాయం చేసిందీ ఇంకొకరికి తెలియదు. ఆయనగారూ తెలియనివ్వరు.

ఆయన అలవాట్లు కూడా కొంచెం ప్రత్యేకంగా ఉంటాయి. బాగా చీకటితో లేస్తారు. స్నానాదికాలు పూర్తి చేసుకొంటారు. గుప్పెడు చిల్లర జేబులో వేసుకొని, వేకువ జామునే నడవడం ప్రారంభిస్తారు. తన దగ్గర ఉన్న ఆఖరి పైసా కూడా అయిందాకా అలా ఇచ్చుకొంటూనే పోతారు.

ఈలోగా మొక్కల్నీ మాకుల్నీ పలకరిస్తూ ఉంటారు. చిన్న చిన్న మొక్కలకు పాదులు చేస్తారు. వాటిని గొడ్డు గోదా తినకుండా, ముళ్ళకంపను అడ్డుపెడతారు. కళ్ళు లేనివారికీ, పసి పిల్లలకూ తోడుగా ఉండి నడిపిస్తారు. నిజమో కాదో తెలీదు కానీ ఆయన్ను చూసి, మానులు కూడా వంగి నమస్కారం చేస్తాయని చెబుతారు.

ఒక రోజు వేకువజామున రామనాథం గారు తల వంచుకొని నడుస్తున్నారు. ఎవరో పొడి దగ్గు దగ్గినట్లు వినిపించి ఆగిపోయారు. ఆగిపోయి చుట్టూరా చూశారు. ఎవరూ కనిపించలేదు. రామనాథం గారు మరో అడుగు ముందుకు వేశారు. ఈసారి ''బాబుగారూ!'' అని బలహీనంగా వినిపించింది. రామనాథం గారు ముందుకేసిన అడుగు వెనక్కు తీసుకున్నారు. మరోసారి చుట్టూరా పరికించి చూశారు. చూసినంతమేరా ఎవరూ కనిపించలేదు. ఆయనగారు సన్నగా నిట్టూర్చి మళ్ళా ముందుకు అడుగు వేశారు.

''బాబుగారూ! మీ గురించి వారూ వీరూ చెప్పుకోవడం విన్నాను. మిమ్మల్ని చూడాలని నా కోరిక కానీ అట్టడుగున ఉన్న కారణంగా మిమ్మల్ని చూడలేకపోతున్నాను. మొన్నా, నిన్నా కూడా నేను మిమ్మల్ని పిలిచాను. మీరు ఇంకేదో ఆలోచనలో ఉన్నారేమో నా పిలుపు వినిపించుకోకుండా వెళ్ళారు. క్షమించండి. అదీ సరికాదు, మీకు వినిపించేలా పిలవకపోవడం నాదే తప్పు. ఇవ్వాళ మీరొస్తున్నారని నాపైవాళ్ళు

చెప్పారు. కాస్త గొంతు పెంచి పిలిచాను. మీకు వినబడింది. అది నా అదృష్టం'' అని వినిపించింది.

రామనాథం ఆశ్చర్యపోయాడు. చుట్టుపక్కలెక్కడా ఎవరూ కనబడరు. అయినా చక్కని గొంతుతో మాటలు వినబడుతున్నాయి. రామనాథం రెండు చేతులూ కలిపి నమస్కారం చేశారు. ''మీరెవరో నాకు తెలీదు. మిమ్మల్ని నేను చూడలేక పోతున్నాను. మీరు ఎక్కడున్నారో చెప్పండి. నేనే మీ దగ్గరకు వస్తాను'' అన్నారు రామనాథం.

''నేను మీ పక్కన ఉన్నాను. మీ కుడిచేతి పక్కగా రాళ్ళకుప్ప ఉంది చూశారా? ఆ కుప్ప అడుగున ఉన్నాను. నేనా రాళ్ళను తొలగదీసుకొని పైకి రాలేను'' అని వినిపించింది.

''అయితే మీరలానే, అక్కడే ఉండండి! నేను రాళ్ళను తీస్తాను'' అన్నారు రామనాథం. అనడమే కాదు రెండు చేతులతోనూ, రాళ్ళను ఎడాపెడా తీయడం ప్రారంభించారు.

''బాబుగారూ! నా మీద గల దయతో మీరు తొందర పడుతున్నారు. దయచేసి కొంచెం నెమ్మదిగా, ఆ రాళ్ళను పక్కకు తొలగించండి. నాది అల్పప్రాణం. ఏ మాత్రం వత్తిడి తగిలినా, నేను పిండి పిండయి పోతాను'' అని వినిపించింది. ఈసారి ఆ గొంతులో, కొంచెం భయపు నీడలు ఉండడాన్ని రామనాథంగారు గమనించారు.

''ఇంతసేపూ అడగనందుకు నన్ను మన్నించండి. మీ పేరేమిటి?'' అన్నారు రామనాథం చెవులు రిక్కించి,'' జొన్నగింజ! అని వినిపించింది. రామనాథం ఆశ్చర్యపోయారు. తన ఆశ్చర్యాన్నంతా లోలోపలే దాచుకొని, మెల్లగా రాళ్ళను తొలగించడం ప్రారంభించారు. కాసేపటికల్లా ఓ చిన్నరాతికున్న పల్లంలో ఓ పచ్చని జొన్నగింజ కనిపించింది.

''మీకు నేనెలా కృతజ్ఞతలు చెప్పాలో కూడా తెలీడంలేదు. వారూ వీరూ మీ గురించి చెబుతుంటే అయి వుండవచ్చు అనుకొన్నానుగానీ, మరీ మీరింత మంచి వారనుకోలేదు'' అన్నది జొన్నగింజ. రామనాథం ఆ జొన్నగింజను అరచేతిలో ఉంచుకొని పరిశీలనగా చూశారు.

''పాపం! చాలా కాలంగా, ఆ రాళ్ళ మధ్యపడి ఉన్నావేమో బాగా భయపడి ఉంటావు. భగవంతుడు దయామయుడు. ఆపదలో ఉన్న నీవంటి వారికి సహాయపడే అవకాశాన్ని నాకిచ్చాడు'' అన్నారు రామనాథం!

ఆ జొన్నగింజ తల అడ్డంగా తిప్పింది. 'ఆగ' మన్నట్టు సైగ కూడా చేసింది. ''బాబుగారూ, మీరు మరోలాగా అనుకోకండి! నేను మిమ్మల్ని పిలిచింది భయంవల్ల కాదు. నన్ను ఆదుకొంటారనీ కాదు. నేను ఆరుబయట ఉన్నాననుకోండి ఏ పక్షికో, ఏ చీమకో ఆహారంగా ఉపయోగపడతాను.

భూమిలో తల దాచుకొన్నాననుకోండి; నీకు వంద రెట్లకు మించిన ప్రతిఫలాన్ని ఇవ్వగలుగుతాను. అటూ ఇటూ ఎటూ గాకుండా, నా బతుకు వృధా అయిపోతున్నదన్న విచారంతో మిమ్మల్ని పిలిచాను గానీ, ప్రాణ భయంతో కాదండీ'' అన్నదా జొన్నగింజ!

రామనాథం నిర్విణ్ణుడయ్యాడు.

I. వినండి-సంభాషించండి:

1. రామనాథంగారు ఎక్కడ నివసించేవారు ?
2. రామనాథంగారు ఎలా సహాయం చేసేవారు ?
3. నడుస్తు వెళ్తున్న రామనాథంగారు ఎందుకు ఆగిపోయారు?
4. జొన్నగింజ ఎక్కడ కనిపించింది?

II. చదవండి-ఆలోచించండి-రాయండి.

పదజాలాన్నిపెంపొందించుకొందాం.

ధోరణి = పద్ధతి; వేకువ జామున = తెల్లవారు జామున; ఆదుకొనుట = సహాయపడుట, రక్షించుట;
పల్లం = వాలు, గుంట; నిర్విణ్ణుడగుట = నిశ్చేష్టుడగుట.

III. కృత్యం

పాఠ్యభాగంలోని కింది పరిచ్ఛేదాన్ని చదివి సూచనానుసారం కృత్యాలు రాయండి.

అ. అల్లిక

రామనాథంగారి అలవాట్లు

పరిచ్ఛేదం: పుట సంఖ్య: 60.. లోని ''రామనాథంగారు చాలా మందికి చాలా రకాలుగా.... మాను కూడా వంగి నమస్కారం చేస్తాయని చెబుతారు''. వరకు

ఆ. సరియైన క్రమంలో అమర్చి రాయండి.

1. ఆయన అలవాట్లు కూడా కొంచెం ప్రత్యేకంగా ఉంటాయి.
2. ఆయన్ని చూసి, మానులు కూడ వంగి నమస్కారం చేస్తాయని చెబుతారు.
3. రామనాథంగారు చాలా మందికి చాలా రకాలుగా సాయం చేశారు.
4. చిన్నచిన్న మొక్కలకు పాదులు చేస్తారు

ఇ. కింది పదాల వాచకములు గుర్తించండి.

1. ఆయన = ______ 2. మొక్కలు = ______

ఈ. స్వీయ స్పందన:

రామనాథం గురించి మీ అభిప్రాయాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి.

IV. వినండి-చర్చించండి-రాయండి.

అ. జవాబులు రాయండి.

1. రామనాథంగారు డబ్బు సంపాదించిన విధం.
2. రామనాథంగారి అలవాట్లు.
3. జొన్న గింజ, రామనాథంగారి మధ్య జరిగిన సంభాషణ.

ఆ. ఎవరు ఎవరితో పలికిరి.

1. కాస్త గొంతు పెంచి పిలిచాను.
2. ''అయితే మీరలానే అక్కడే ఉండండి.''
3. ''ఇంతసేపు అడగనందుకు నన్ను మన్నించండి.''

ఇ. జతపరచండి.

'క' వర్గం	'చ' వర్గము
1. ఏమాత్రం వత్తిడి తగిలినా	అ. ఓ పచ్చని జొన్నగింజ కనిపించింది.
2. అట్టడుగున ఉన్న కారణంగా	ఆ. పిండి పిండయి పోతాను.
3. నా బ్రతుకు వృధా అయిపోతుందన్న	ఇ. మిమ్మల్ని చూడ లేక పోతున్నాను.
4. ఓ చిన్న రాతి కున్న పల్లంలో	ఈ. విచారంతో మిమ్మల్ని పిలిచాను.

V. స్వీయ వ్యక్తీకరణ

1. 'పరులసేవే పరమ ధర్మం' – మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.
2. జొన్నగింజ రామనాథమునకు జరిగిన సంభాషణను మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.

VI. భాషావగాహన :

అ. కింద ఇవ్వబడిన వాక్యాలలోని కాలాలను గుర్తించండి.

1. నీకు వందరెట్లకు మించిన ప్రతిఫలాన్ని ఇవ్వగలుగుతాను.
2. రామనాథంగారు దాచిన మొత్తం పెరిగి పెరిగి ధనవంతుణ్ణి చేసింది.
3. రామనాథంగారు తలవంచుకుని నడుస్తున్నారు.

ఆ. వాక్యాంగాలను గుర్తించి రాయండి.

1. జొన్నగింజ రామనాథంను వేడుకుంది.
2. రామనాథం జొన్నగింజను పరిశీలనగా చూశాడు.
3. డా॥ భరద్వాజను ప్రభుత్వం సత్కరించింది.

ఇ. కింది వాక్యాలలో సామాన్య/సంయుక్త వాక్యాలను గుర్తించండి.

1. రామనాథంగారు కళ్ళులేని వారికి, పసిపిల్లలకు తోడుగా ఉండి నడిపిస్తారు.
2. రామనాథంగారు స్నానాదికాలు పూర్తి చేస్తారు.
3. ఏ పక్షికో, ఏ చీమకో ఆహారంగా ఉపయోగపడతాను.

ఈ. సంధిచేసి రాయండి.

1. ఇంక + ఒకరికి 2. ముందుకు + ఏసిన 3. మీరు + ఎవరో 4. నాకు + ఇచ్చాడు.

ఉ. కింది పదాలను సొంత వాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

1. కష్టపడి 2. బలహీనంగా 3. కృతజ్ఞతలు 4. ఎడాపెడా

VII. సృజనాత్మకత.

1. మీ పరిసర ప్రదేశాలలోని (రామనాథం లాంటి వారిని) ఇతరులకు సహాయపడే వారి గురించి రాయండి.
2. మదర్ థెరీసా, డొక్కా సీతమ్మ గార్ల గురించి అంతర్జాలం ద్వారా తెలుసుకోండి.

VIII. లేఖన నైపుణ్యాలు: కథాలేఖనం

కింది అంశాల ఆధారంగా కథను పొడిగించి, కుదురైన చక్కని చేతిరాతతో రాయండి.

నక్క – కొంగ | విందుకు ఆహ్వానించుట | పళ్ళెంలో పాయసం | నిరాశ | కొంగ – నక్క | విందుకు పిలుచుట | కూజాలో పాయసం | నిరాశ | దెబ్బకు దెబ్బ

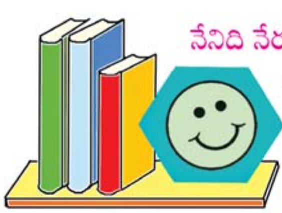

నేనిది నేర్చుకున్నా.

'పరుల సేవే పరమధర్మం'.

9JW1SB

వ్యాకరణము

భాషాభాగాలు :

1. నామ వాచకము, 2. సర్వనామము, 3. విశేషణము, 4. క్రియ, 5. అవ్యయము.

ఈ ఐదింటిని భాషాభాగములు అంటారు.

నామవాచకము : పేర్లను తెలియజేయునది.

ఉదా.: కమల

సర్వనామము: నామవాచకమునకు, బదులుగా వాడబడునది.

ఉదా.: అతడు, అమె, వాడు

విశేషణము : నామవాచకములోని విశేష విషయమును (రంగు, స్వభావము, గుణము) తెలియజేయునది.

ఉదా.: తెల్లని గుఱ్ఱము.

క్రియ : పనిని తెలియజేయునది.

ఉదా.: చదువుచున్నాడు

అవ్యయము : లింగ, వచన, విభక్తులు లేని పదములు.

ఉదా.: ఆహా! ఔరా! అక్కటా!

వాక్యరకములు :

సామాన్యవాక్యము : ఒకే సమాపక క్రియ కలిగినవాక్యము.

ఉదా.: రఘు బడికి వెళ్ళెను.

సంయుక్త వాక్యము : రెండు లేక అంతకంటే ఎక్కువ వాక్యములు కలిసి ఏక వాక్యముగా ఏర్పడుట.

ఉదా: శాంతి బాగా చదివింది అందువలన మంచి మార్కులు పొందినది.

విభక్తి ప్రత్యయాలు:

1. ప్రథమా విభక్తి – డు, ము, వు, లు
2. ద్వితీయా విభక్తి – నిన్, నున్, లన్, కూర్చి, గుఱించి
3. తృతీయావిభక్తి – చేతన్, చేన్, తోడన్, తోన్
4. చతుర్థీ విభక్తి – కొఱకున్, కై
5. పంచమీ విభక్తి – వలనన్, కంటెన్, పట్టి
6. షష్ఠీ విభక్తి – కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్
7. సప్తమీ విభక్తి – అందున్, నన్
8. సంబోధన ప్రథమా విభక్తి – ఓ, ఓయి, ఓరి, ఓసి

వాక్యాంగములు : కర్త, కర్మ, క్రియ అనునవి వాక్యాంగములు,

కర్త – పనిచేయువాడు. నేను పూలను కోశాను.

కర్మ – ఫలితము పొందువాడు – ఎవరిని, దేనిని అని ప్రశ్నించగా వచ్చు సమాధానము కర్మ.

ఉదా: వాడు పాట పాడెను.

క్రియ – పనిని తెలుపునది.

ఉదా: అతడు వ్రాయుచున్నాడు.

వచనము : వచనములు రెండు.

1. ఏకవచనము, 2. బహువచనము.

ఏకవచనము : ఒకే వస్తువును తెలియజేయు పదములు

ఉదా: కుర్చీ, పక్షి, స్త్రీ

బహువచనము : ఒకటి కంటే ఎక్కువ వస్తువులను తెలియజేయు పదములు.

ఉదా: కుర్చీలు, పక్షులు, స్త్రీలు

కాలములు : కాలములు నాలుగు

1. భూతకాలము, 2. వర్తమాన కాలము, 3. భవిష్యత్కాలము, 4. తద్ధర్మకాలము

భూతకాలము : జరిగిపోయిన విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా: శాంత పాఠశాలకు వచ్చెను.

వర్తమానకాలము : జరుగుచున్న విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా: జమున పాఠము చదువుచున్నది.

భవిష్యత్కాలము : జరుగబోవు విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా: కరుణ పాట పాడబోవుచున్నది.

తద్ధర్మకాలము : ఎప్పుడూ జరిగే పనులను గురించి తెలియజేయునది.

ఉదా: సూర్యుడు ఉదయించును, గాలి వీచును.

వాచకము (లింగము): వాచకములు మూడు.

1. మహద్వాచకము, 2. మహతీవాచకము, 3. అమహద్వాచము

మహద్వాచకము : పురుషులను తెలియజేయు పదాలు.

ఉదా : వాడు, అతడు, రాముడు.

మహతీవాచకము : స్త్రీలను తెలియజేయు పదాలు.

ఉదా.: ఆమె, రాధ, పాప.

అమహద్వాచకము: జడ వాచకములను తెలియజేయు పదాలు.

ఉదా.: పుస్తకము, నల్లబల్ల.

లేఖన కౌశల్యాలు

1. లేఖా రచన

లేఖారచన ఒక కళ. మన మనస్సులోని భావాలు, ఆలోచనలు ఇతరులకు తెలుపడానికి లేఖ ఒక ఉత్తమ సాధనం. లేఖారచనకు సాంకేతిక పద్ధతినుపయోగించడం కాలానుగుణ అవసరం. రాబోవు తరగతులలో మీరు 'ఈ-మెయిల్' (ఎలక్ట్రానిక్ మెయిల్) పంపేవిధానం అవగతం చేసుకోవలసి ఉంటుంది. అందువలన ఈ సంవత్సరం మనం 'లేఖ'ల నమూనాలు నూతన సాంకేతికతానుసారం మెయిల్ పంపే పద్ధతిననుసరించి తెలుసుకోబోతున్నాం.

లేఖ

అనధికార లేఖ	అధికార లేఖ
• కుటుంబంలోని వ్యక్తులు, అత్యంత సన్నిహితులైన వ్యక్తులకు రాయు లేఖలు.	• మనవి, విన్నపం మొదలగు కార్యాలయ/వృత్తి సంబంధ లేఖలు.
• బంధుత్వాన్ని బట్టి/సగౌరవంగా వ్యక్తులను సంబోధించాలి.	• గౌరవసంబోధన తర్వాత వ్యక్తి యొక్క హోదాను పేర్కొనవలెను.
• వ్యక్తుల క్షేమ సమాచారాలు అడగాలి.	• లేఖలోని ముఖ్య విషయాన్ని 'విషయం' (Subject) అను ప్రత్యేక శీర్షికలో రాయాలి.
• ఆలోచనలు ప్రభావవంతమైన పదాలతో వ్యక్తపరచాలి.	• ప్రామాణికమైన భాషలో ముఖ్య ఉద్దేశ్యమును సూటిగా సంక్షిప్తంగా వ్యక్తపరచాలి.
• అనధికార లేఖలో **'విషయం'** రాయవలసిన అవసరం లేదు.	
• లేఖలో చివరన లేఖను రాసేవారి చిరునామా రాయడం తప్పనిసరి.	• లేఖలో చివరన లేఖను రాసేవారి చిరునామా తప్పక రాయాలి.
• పై అంశాలన్నీ **'లేఖ – స్వరూపం'**లో చూపినవిధంగా ఎడమవైపు సమరేఖలో ఉంచాలి.	• పై అంశాలన్నీ **'లేఖ – స్వరూపం'**లో చూపిన విధంగా ఎడమవైపు సమరేఖలో ఉంచాలి.

లేఖ – స్వరూపం

అనధికార లేఖ

తేది ....

లేఖ ఎవరికి రాస్తున్నామో వారి పేరు

చిరునామా ....

....

గౌరవనీయులైన/పూజ్యులైన/ప్రియమైన

ముఖ్య సమాచారం

ఇట్లు ....

మీ ....

చిరునామా ....

....

(లేఖ పంపువారి చిరునామా)

అధికార లేఖ

తేది ....

వ్యక్తి/సంస్థ పేరు,

చిరునామా ....

....

విషయం:

గౌరవనీయులైన/శ్రీ/శ్రీమతి

ముఖ్య సమాచారం

ఇట్లు ....

మీ ....

చిరునామా ....

....

(లేఖ పంపువారి చిరునామా)

గమనిక : అనధికార లేఖలో 'విషయం' రాయవలసిన అవసరం లేదు

అభ్యాసం :

కింది అంశాల ఆధారంగా అధికార, అనధికార లేఖలు రాయండి.

విషయం : స్వచ్ఛ భారత్ కార్యక్రమం

మునిసిపల్ కమీషనర్, బృహన్ ముంబయి
మహానగరపాలిక ముఖ్య కార్యాలయం – ముంబయి

తేది : 02 – 10 – 2018
సమయం : ఉదయం 10 గంటలు
స్థలం : ఛత్రపతి శివాజీ పార్క్, దాదర్.

- కార్యక్రమంలో పాల్గొనుటకు విద్యార్థి నాయకునిగాఅనుమతి కోరుతూ లేఖ
- కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న స్నేహితుని అభినందిస్తూ లేఖ

2. కథా రచన

కథలు వినడం, చెప్పడం ఆబాలగోపాలానికి సంతోషం కలిగించే విషయం. **'కథయతి ఇతి కథా!'** అనగా చెప్పబడునది కథ. ఊహాశక్తితో, సృజనశీలతతో కథలు సృష్టించబడుతాయి. కథలోని కథావస్తువు ఆ కథకు ప్రాణము వంటిది. కథావస్తువు యొక్క విషయాన్ని పాత్రలు, సంఘటనలు, ఆలోచనలతో విస్తరించడమే కథారచన కౌశల్యం. ఈ లేఖన కౌశల్యాన్ని అభివృద్ధి పరచడం ఈ **'కథా రచన'** అంశం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.

ఉత్తమ కథాలేఖనానికై కింది అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి.

1) కథకు తగిన శీర్షిక పెట్టండి.
2) శీర్షికను బట్టి కథ యొక్క విషయం (కథావస్తువు) తెలియాలి.
3) కథను భూతకాలంలో రాయాలి. విద్యార్థులు తమ స్వంత కల్పనా శక్తితో రచించే స్వాతంత్ర్యం తీసుకోవచ్చు.
4) కథావస్తువు ననుసరించి పాత్రలు, వారి సంభాషణలు, పాత్రలకు తగిన భాషను ఉపయోగించాలి.
5) కథా ప్రారంభం మరియు ముగింపులకు మధ్య తగిన సంబంధం ఉండటం చాలా అవసరం.

కథారచన మూల్యాంకనానికి నిర్ణయించిన కృత్యాలు.

1) కథావస్తువును బట్టి కథాలేఖనం. **2) శీర్షికను బట్టి కథాలేఖనం** **3) అంశాలను బట్టి కథాలేఖనం.**

అభ్యాసం :

కింది అంశాల ఆధారంగా కథను రాయండి

సింహం యొక్క వేట → జంతువుల ఒప్పందం → కుందేలు వంతు → కుందేటి తెలివి → బావిలో ప్రతిబింబం → సింహం కోపంతో దూకటం → జంతువుల హర్షం.

3. ప్రకటన లేఖనం

నేటి పోటీ ప్రపంచంలో **'ప్రకటనలు'** అత్యంత ముఖ్యమైన అంశం. ఏదేని వస్తువు ఉత్పత్తి యొక్క ప్రకటన తయారు చేయడం అత్యంత సృజనాత్మకమైన కళ. దానిలో నైపుణ్యాన్ని సంపాదించడం ఈ వృత్తిలో విజయానికి అతి ముఖ్యమైన అంశము.

ప్రజల మనస్సులలో ఉత్పాదన వస్తువుల పట్ల ఇష్టాన్ని కలుగజేయడం, దాని వైపు ప్రజల దృష్టినాకర్షించడం ప్రకటన యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం.

- **ప్రకటన తయారుచేస్తున్నపుడు కింది ముఖ్యమైన అంశాలను దృష్టియందుంచుకోవాలి.**

1) 'అతి తక్కువ పదాలతో అత్యధిక భావ వ్యక్తీకరణ' .... ఇది ఉత్తమ ప్రకటన సూత్రం.

2) ప్రకటన వైపు దృష్టినాకర్షించునట్లుగా, ఆసక్తికరమైన పదాలతో రచన ఉండాలి.

3) ప్రకటన దేనికి సంబంధించినదో దానిని స్పష్టంగా మరియు ఆకర్షణీయంగా తెలియజేయాలి.

4) సతతము మారునట్టి వినియోగదారుల ఇష్టాలు, అలవాట్లు, ఫ్యాషన్ దృష్టిలో నుంచుకోవడం అవసరం. ప్రకటనలో ఇవి ప్రతిబింబించాలి.

5) ప్రకటనలో సంప్రదించవలసిన స్థలం, చిరునామా, దూరధ్వని, మొబైల్‌నంబర్, ఈ-మెయిల్ ఐడి స్పష్టంగా పేర్కొనటం అవసరం.

ప్రకటన లేఖన మూల్యాంకన కృత్యాలు.

1. ఇచ్చిన పదాలను బట్టి ప్రకటన రాయడం.
2. ఇచ్చిన ప్రకటనపై కృత్యాన్ని సాధించడం.
3. ఇచ్చిన విషయంపై ప్రకటన తయారు చేయటం
4. ఇచ్చిన ప్రకటనను అధిక ఆకర్షణీయమైన పద్ధతిలో పునర్లేఖనం చేయటం.

అభ్యాసం :

1. అంశాల ఆధారంగా మీ పాఠశాల 'హస్తకళా ఉత్పత్తుల' ప్రదర్శన అమ్మకాల ప్రటకనను తయారుచేయండి.

విద్యార్థుల హస్తకళా ఉత్పత్తులు	భవ్య ప్రదర్శన	స్థలము	తేది	సమయం	దూరధ్వని సంఖ్య	ఈ-మెయిల్

2. కింది ప్రకటనను చదివి అడిగినవిధంగా కృత్యాలు చేయండి.

మంచితరుణం - మించినదొరకదు!!!

డా|| ఏ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం జయంతి సందర్భంగా

విద్యార్థులకు ఉపయుక్తమైన
కొత్త మరియు పాత పుస్తకాల

భవ్య ప్రదర్శన

తేది: 15-10-2018. స్థలం: మునిసిపల్ స్కూల్ గ్రౌండ్, నాందేడ్. సమయం: ఉ|| 10.00 నుం సా|| 5.30 వరకు

1) ఈ ప్రకటన ఏ విషయంపై తయారుచేయబడింది.

2) ప్రదర్శన ఏ సందర్భంగా ఏర్పాటు చేయబడినది.

3) ప్రదర్శన ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏర్పాటు చేయబడినది.

4) ప్రదర్శన సమయం ఏమిటి?

5) ప్రదర్శనలో ఏవేవి ప్రదర్శింపబడతాయి.

4. గద్య అవగాహన

ప్రశ్నలు తయారు చేయగల్గడం అత్యంత ముఖ్యమైన భాషాకౌశల్యం. ఈ కౌశల్యాన్ని పొందడానికి 'గద్య అవగాహన' అనే అంశాన్ని పాఠ్యప్రణాళికలో చేర్చడం జరిగింది. ఇచ్చిన పరిచ్ఛేదాన్ని/గద్యాన్ని చదివి దాని ఆధారంగా ఐదు ప్రశ్నలను తయారు చేయాలి. ఈ అయిదు ప్రశ్నలు ఒక్కొక్క వాక్యంలో సమాధానం వచ్చునట్లుగా ఉండాలి.

ప్రశ్నల స్వరూపం :

1) తయారుచేసిన ప్రశ్నలు, ప్రశ్నల రూపంలో అర్థవంతంగా ఉండాలి.
2) ఎవరు? ఎక్కడ? ఎప్పుడు? ఎందుకు? ఇలాంటి రకమైన ప్రశ్నలు తయారు చేయుటను అభ్యసించాలి.
3) ఏ ప్రశ్నల సమాధానాలు పరిచ్ఛేదంలో ఉంటాయో, అలాంటి ప్రశ్నలే తయారుచేయాలి.
4) ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయవద్దు.
5) ప్రశ్న చివర 'ప్రశ్న గుర్తు' ఇవ్వడం (అవసరమైన చోట్ల) చాలా అవసరం.

కింది పరిచ్ఛేదాన్ని జాగ్రత్తగా చదివి ఐదు ప్రశ్నలు తయారు చేయండి.

వ్యాయామం అనగానే మనకు వ్యాయామశాలలు గుర్తుకువస్తాయి. కాని వ్యాయామశాలలకు వెళ్ళకుండా కూడా మనం అనేక పద్ధతులలో వ్యాయామం చేయవచ్చు. నడవటం, జాగింగ్ చేయటం, సైకిలు త్రొక్కటం... ఇవన్నీ వ్యాయామ పద్ధతులే. నడవటం, జాగింగ్ చేయటం వలన కాలికండరాలు బలిష్ఠంగా తయారవుతాయి. రక్తప్రసరణ బాగా జరుగుతుంది. సైకిలు త్రొక్కడం వలన కాలి కండరాలు, వీపు, భుజపు కండరాలు దృఢపడతాయి. ఇవి అందరికి అందుబాటులో ఉన్న వ్యాయామ పద్ధతులు.

ఇవి కాకుండా బాల బాలికలు వ్యాయామశాలలకు కూడా వెళ్ళినచో మరికొన్ని వ్యాయామ పద్ధతులను నేర్చుకొనవచ్చును. వ్యాయామ పద్ధతులను నేర్పు స్థలములను 'వ్యాయామశాలలు' అంటారు. వీటినే 'తాలింఖానాలు' అని కూడా అంటారు. చిన్నపిల్లలు మొదలుకొని పెద్దలవరకూ అందరూ అక్కడకు వెళ్ళి వ్యాయామ పద్ధతులను నేర్చుకోవచ్చును. ప్రతిరోజు వ్యాయామముచేసిన కండరాలు బాగా దృఢపడతాయి. నరములలో పటుత్వము ఏర్పడుతుంది. వ్యాయామము చేయునపుడు వేళప్రకారం తప్పనిసరిగా బలాన్ని ఇచ్చే ఆహారాన్ని, పాలు, పండ్లు, ఆకుకూరలు మొదలైన వాటిని తప్పనిసరిగా తీసుకోవలెను.

ప్రశ్నలు :

1) ____________________

2) ____________________

3) ____________________

4) ____________________

5) ____________________

5. వ్యాసరచన

వ్యాసం అనగా ఏదేని విషయానికి అనుగుణంగా మన ఆలోచనలను అంశాల వారిగా కూర్చడం. సూక్ష్మంగా ఆలోచించుట, పరిశీలనానశక్తి, సృజనశీలతలాంటి సామర్థ్యాల అభివృద్ధియే ఈ వ్యాసరచన అంశం వెనుక గల ఉద్దేశం. ఈ సంవత్సరం మీరు కృత్యపత్రికకై 1. వర్ణనాత్మకం 2. ఆత్మకథ – వ్యాసరచన రకాలను అభ్యసించబోతున్నారు.

వ్యాసరచన నియమాలు :

1) వ్యాసరచనను విషయానికి తగినట్లు, సందర్భోచితంగా ప్రారంభించాలి.
2) తగిన సామెతలు, లోకోక్తులతో, ఆకర్షణీయంగా, ఆసక్తికరంగా రాయాలి.
3) వ్యాసం యొక్క రెండవ పరిచ్ఛేదంలో భాషాకౌశల్యాన్ని ఉపయోగించి ప్రభావవంతంగా విషయాన్ని విస్తరించి రాయాలి.
4) వ్యాసం యొక్క ముగింపు పాఠకుని (చదువువారిని) విషయానికి అనుగుణమైన ఆలోచనలవైపు తీసుకెళ్ళునట్లుగా ఉండాలి.

1. వర్ణనాత్మక వ్యాసం:

మనం ఏదైనా కార్యక్రమంలో, సంఘటనలో పాల్గొన్నట్లుగా ఊహించి, ఆకార్యక్రమం/సంఘటన యొక్క అనుభవాలను మనోరంజకముగా, వర్ణనాత్మకంగా, ప్రభావవంతంగా రాయడం ముఖ్యం.

అభ్యాసం :

కింది అంశాల ఆధారంగా **'సింహగడ్'** కోట విశేషాలను వర్ణిస్తూ వ్యాసం రాయండి.

స్థలం	కోట వర్ణన	చరిత్ర
ప్రస్తుత పరిస్థితి – నిర్వహణ	నీకు కలిగిన అనుభూతి	ముగింపు

2. ఆత్మకథ వ్యాసం :

1) ఆత్మకథ వ్రాయటం అనునది ఒకరకంగా పరకాయ ప్రవేశం.
2) ఇతరుల సుఖ దుఃఖాలను గూర్చి ఆలోచించడం, వారిమనసును అర్థం చేసుకోవడం.
3) సజీవుల/వస్తువుల భావనలను ఊహించి వ్యక్తపరచటం.
4) ఆ ప్రాణి/వస్తువు ఉన్న స్థానంలో మనమున్నట్లుగా ఊహించుకొని పదబంధం చేయడం ఆత్మకథారచనలోని మర్మం.
5) ఆత్మకథ రచన **ఉత్తమ పురుషలో, ఏకవచనంలో** ఉండాలి.
6) విషయాన్ని అనుసరించి తగిన ప్రస్తావన ప్రారంభం చేసి, వ్యాసరచన ప్రారంభించాలి.

అభ్యాసం :

కింది అంశాల ఆధారంగా **'భ్రమణ ధ్వని'** (మొబైల్) ఆత్మకథను రాయండి.

మొబైల్ జననం	దశల వారిగా అభివృద్ధి	లాభాలు	నష్టాలు
ముగింపు	భవిష్యత్తు	తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు	

పుస్తక ప్రియుల స్వర్గం

పుస్తక పఠనం చాలా మహత్తరమైనది. దీనిని అలవరచుకోవడం ఎంతేని అవసరం. అందుకే అంటారు 'ఒక చినిగిన చొక్కా అయినా తొడుక్కో. కాని ఒక మంచి పుస్తకాన్ని కొనుక్కో' అని. ఈ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి 2017వ సంవత్సరం, మే 4వ తేదిన, మహారాష్ట్రలోని, సతారా జిల్లా, భిలార్ (మహాబలేశ్వర్, పంచ్‌గని హిల్ స్టేషన్ కు 8 కి.మీ దూరంలోని) గ్రామం ''పుస్తకాల గ్రామంగా'' ఏర్పరచబడింది. దీనిని భారతదేశంలోని మొదట్టమొదటి 'పుస్తకాల గ్రామం'– 'Village of Book' 'पुस्तकांच गाव' గా పేర్కొనవచ్చు. దీనికి బ్రిటన్ లోని హే – ఆన్ – వేయ్ ఊరు స్ఫూర్తినిచ్చిందట.

ఇప్పుడు ఈ ఊరుని గురించి శ్రీ పుట్టగంట సురేష్ గారు వ్రాసిన పదాల గారిడి (తారుమారైనపదాలను సరియగు స్థానంలో ఉంచి) కథను చదవండి. స్ఫూర్తిని పొందండి.

చదువంటే మక్కువ చూపే రిచర్డ్ బూత్ **కూరగాయల** యూనివర్సిటీలో డిగ్రీ పూర్తి చేశాడు. అతని తండ్రికి లండన్ నుండి 600 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న వేల్స్‌లోని హే–ఆన్–వేయ్ అనే ఊర్లో ఓ చిన్న పుస్తకాల దుకాణం ఉంది. గలగలా పారే వేయ్ నది గట్టున ఉన్నందున ఆ ఊరికి హే–ఆన్–వేయ్ అని పేరు వచ్చింది. ఈ ఊరు సెకండ్ హ్యాండ్ పుస్తకాల అంతర్జాతీయ కేంద్రంగా మారి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి సంపాదించడానికి కారణం ఈ కథలోని మన హీరో రిచర్డ్ బూత్. ''ఈ పెద్ద వ్యాపారుల పోటీ తట్టుకోవడం నాలాంటి చిన్న వ్యాపారుల తరం కాదు. ఏదైనా ప్రయోగం చేయాలి'' అన్న తపనతో రిచర్డ్ రగిలిపోయాడు. లండన్‌కి చాలా దూరంలో ప్రశాంతమైన **విప్లవం** కలిగి ఉన్న హే–ఆన్–వేయ్‌లో పుస్తక నగరం ప్రారంభించాలన్న ఆలోచన అతనికి వచ్చి 1977 ఏప్రిల్ ఒకటో తేదీన హే–ఆన్–వేయ్‌ని ప్రత్యేక స్వతంత్ర ప్రాంతంగా ప్రకటించాడు. దాంతో అందరూ అతడికి 'పిచ్చివాడు' అనే బిరుదునిచ్చారు. అందుకు రిచర్డ్ గుండెలో **స్క్రూళ్ళు** బద్దలవలేదు. అతడు పట్టువిడని విక్రమార్కునిలా వేల్స్, ఇంగ్లండ్, స్కాట్లాండ్, ఇతర యూరప్ రాష్ట్రాల యూనివర్సిటీలలో **జనాభా** అరిగేలా తిరుగుతూ పుస్తకాల అన్వేషణలో పడ్డాడు. అతడు తన ప్రయోగం గురించి అక్కడి పెద్దలకు చెబితే అతడికి ప్రశంసలు, విమర్శలు సమానంగా లభించాయి. అయితే అతడి ఊరి **ఆక్స్‌ఫర్డ్** అతడిని మెచ్చుకున్నారు. రిచర్డ్‌కు అతడి భార్య అండగా నిలిచి పోటోగ్రఫీ, **చెప్పులు**, పుస్తకాల దుకాణాన్ని ప్రారంభించింది. మొత్తానికి రిచర్డ్ ఇరవై ఐదు దేశాల నుంచి దాదాపు లక్ష పుస్తకాలను సేకరించి వ్యాపారాన్ని అభివృద్ధి చేశాడు. అతడి కృషి ఫలితంగా నేడు హే–ఆన్ వేయ్ పుస్తకాల రాజధానిగా మారిపోయింది. అక్కడి ఇళ్ళు, వాతావరణం, చర్చి అన్నీ పుస్తక దుకాణాలుగా మారిపోయి ఊరంతా పుస్తకమయం అయిపోయింది. ఆ ఊళ్ళోని వీధుల్లో, రహదారుల్లో **అగ్నిపర్వతాలు** వలె బుట్టల్లో పుస్తకాలను విక్రయిస్తారు. అక్కడ అగ్గిపెట్టెల్లో దాచిన చిన్న పుస్తకం నుంచి తలపై పెట్టుకు వెళ్ళే పెద్ద పుస్తకాల వరకు లభిస్తాయి. పుస్తక ప్రియుల కోరికలను తీర్చే ఈ ఊరికి దేశ విదేశాల నుంచి ప్రతి సంవత్సరం పదిహేను లక్షలమంది సందర్శకులు విచ్చేస్తుంటారు. రెండువేల **ప్రముఖులు** కలిగిన ఈ చిన్న ఊరిలో తలెత్తిన పుస్తక **ఎంబ్రాయిడరి** యూరప్, అమెరికా మొదలైన దేశాలకు కూడా వ్యాపించింది. అమెరికాలో హే–ఆన్–వేయ్ తరహాలో రెండు పుస్తక నగరాలు అవతరించాయి. ప్రపంచంలో ఎక్కడ ఏ కొత్త పుస్తకం వచ్చినా అది ఈ ఊర్లో దొరుకుతుంది. అంతేకాక ఎక్కడా దొరకని పుస్తకం ఇక్కడ లభిస్తుంది. 'హే–ఆన్–వేయ్'ని ప్రపంచ పుస్తక రాజధానిగా రూపొందించిన కారణ పురుషుడైన రిచర్డ్ బూత్‌ని అభినందించి తీరాలి.

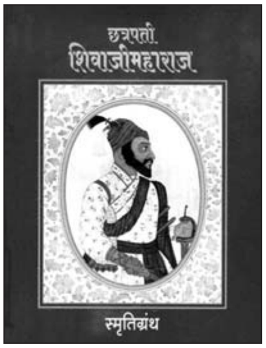

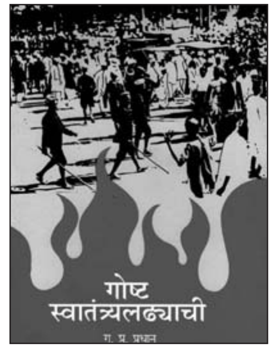

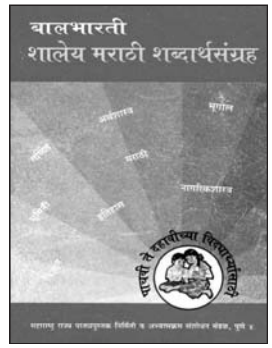

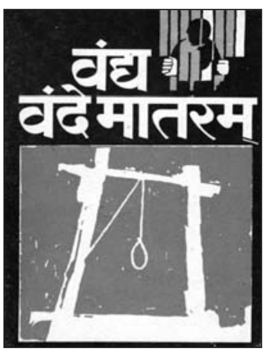

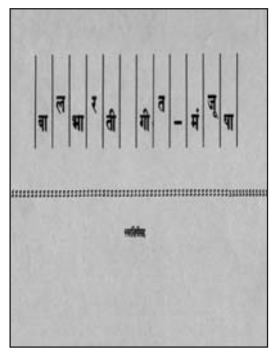

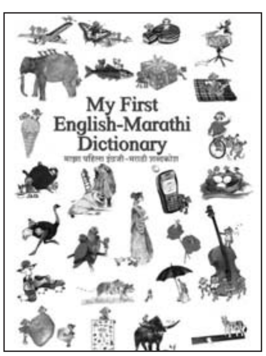

- पाठ्यपुस्तक मंडळाची वैशिष्ट्यपूर्ण पाठ्येत्तर प्रकाशने.
- नामवंत लेखक, कवी, विचारवंत यांच्या साहित्याचा समावेश.
- शालेय स्तरावर पूरक वाचनासाठी उपयुक्त.

पुस्तक मागणीसाठी www.ebalbharati.in, www.balbharati.in संकेत स्थळावर भेट द्या.

साहित्य पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या विभागीय भांडारांमध्ये विक्रीसाठी उपलब्ध आहे.

ebalbharati

विभागीय भांडारे संपर्क क्रमांक : पुणे - ☎ २५६५९४६५, कोल्हापूर- ☎ २४६८५७६, मुंबई (गोरेगाव) - ☎ २८७७१८४२, पनवेल - ☎ २७४६२६४६५, नाशिक - ☎ २३९१५११, औरंगाबाद - ☎ २३३२१७१, नागपूर - ☎ २५४७७१६/२५२३०७८, लातूर - ☎ २२०९३०, अमरावती - ☎ २५३०९६५

మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె-411 004.

तेलुगु सरलभारती (तेलुगु माध्यम) इयत्ता दहावी

₹ 42.00